

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

4. marts 2004 *

I de forenede sager C-238/02 og C-246/02,

angående en anmodning, som Bundesfinanzhof (Tyskland) i medfør af artikel 234 EF har indgivet til Domstolen for i de for nævnte ret verserende sager,

Hauptzollamt Hamburg-Stadt

mod

Kazimieras Viluckas (sag C-238/02),

Ricardas Jonusas (sag C-246/02),

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 4, nr. 19, artikel 40 og artikel 202, stk. 3, første led, i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks (EFT L 302, s. 1),

* Processprog: tysk.

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.N. Cunha Rodrigues, og dommerne J.-P. Puissochet (refererende dommer) og F. Macken,

generaladvokat: A. Tizzano
justitssekretær: R. Grass,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved J.C. Schiefferer, som befuldmægtiget,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- ¹ Ved kendelser af 7. maj 2002, indgået til Domstolen den 28. juni 2002 og den 8. juli 2002, har Bundesfinanzhof i medfør af artikel 234 EF forelagt tre

præjudicielle spørgsmål om fortolkningen af artikel 4, nr. 19, artikel 40 og artikel 202, stk. 3, første led, i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks (EFT L 302, s. 1, herefter »toldkodeksen«).

- 2 Disse spørgsmål er blevet rejst i forbindelse med to sager mellem Hauptzollamt Hamburg-Stadt (hovedtoldkontoret, herefter »HZA«) og Kazimierz Viluckas (sag C-238/02) og Ricardas Jonusas (sag C-246/02) vedrørende en toldskyld opstået i forbindelse med en ikke forskriftsmæssig indførsel af varer til Fællesskabets område.

Fællesskabsbestemmelser

- 3 Toldkodeksens artikel 4, nr. 19, bestemmer:

»I denne kodeks forstås ved:

[...]

- 19) frembydelse for toldvæsenet: underretning af toldmyndighederne på den foreskrevne måde om varernes tilstedeværelse på toldstedet eller et andet sted, som toldmyndighederne har anvist eller godkendt.«

4 Toldkodeksens artikel 38, stk. 1, bestemmer:

»Varer, der føres ind i Fællesskabets toldområde, skal omgående af den person, der foretager denne indførsel, og i givet fald, ad den af toldmyndighederne anviste vej og på den af disse myndigheder anviste måde befordres:

a) til det af toldmyndighederne anviste toldsted eller til et andet af disse myndigheder anvist eller godkendt sted

[...].«

5 Toldkodeksens artikel 40 er affattet således:

»Varer, som efter artikel 38, stk. 1, litra a), ankommer til toldstedet eller til ethvert andet af toldmyndighederne anvist eller godkendt sted, frembydes for toldvæsenet af den person, der har ført varerne ind i Fællesskabets toldområde, eller i givet fald af den person, som overtager transporten af varerne, efter at de er blevet indført.«

6 Toldkodeksens artikel 202 bestemmer:

»1. Toldskyld ved indførsel opstår,

- a) når en importafgiftspligtig vare føres ind i Fællesskabets toldområde på ikke forskriftsmæssig måde

eller

- b) hvis det drejer sig om en importafgiftspligtig vare, der er anbragt i frizone eller frilager, når varen føres ind i en anden del af toldområdet på ikke forskriftsmæssig måde.

Ved anvendelse af denne artikel forstås ved »indførsel på ikke forskriftsmæssig måde« enhver indførsel i strid med artikel 38 til 41 og med artikel 177, andet led.

2. Toldskylden opstår på det tidspunkt, hvor varen føres ind på ikke forskriftsmæssig måde.

3. Debitorer er:

— den person, der på ikke forskriftsmæssig måde har ført den pågældende vare ind i Fællesskabets toldområde

— de personer, der har medvirket til denne indførsel, og som vidste eller med rimelighed burde have vidst, at det foregik på ikke forskriftsmæssig måde

- samt de personer, der har erhvervet eller opbevaret den pågældende vare, og som på det tidspunkt, hvor de erhvervede eller modtog varen, vidste eller med rimelighed burde have vidst, at det drejede sig om en vare, der var ført ind på ikke forskriftmæssig måde.«

Nationale bestemmelser

- 7 § 21 i Tabaksteuergesetz (lov om tobaksafgifter) af 21. december 1992 (BGBl 1992 I, 2150), som affattet ved § 1, nr. 13, i lov om ændring af lov om punktafgifter og lov om administrativ bistand inden for Fællesskabet af 12. juli 1996 (BGBl 1996 I, 962) bestemmer:

»Når tobaksvarer indføres direkte til afgiftsområdet fra et tredjeland [...], gælder for opståen og ophør (som ikke sker som følge af selve afgiftsopkrævningen) af afgiftspligt og med hensyn til det tidspunkt, som er afgørende for afgiftsfastsættelsen, toldreglerne analogt for den person, der er debitor, for afgiftsproceduren og efter omstændighederne [...] for afgiftsfritagelse, godtgørelse og efteropkrævning.«

- 8 § 8 i Zollverordnung (den tyske bekendtgørelse om told) af 23. december 1993 (BGBl 1993 I, 2449) er affattet således:

»Underretningen i henhold til toldkodeksens artikel 4, nr. 19, er ikke underkastet noget formkrav. Med hensyn til skjult eller ved særlige indretninger hemmeligholdt varer skal der foretages en udtrykkelig deklaration.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 9 Sagsøgte i hovedsagerne, Kazimieras Viluckas og Ricardas Jonusas, er litauiske statsborgere. Den 3. august 1998 indrejste de i Tyskland i en lastvogn, som var indregistreret i Litauen, efter at have rejst med færgen mellem Klaipeda og Travemünde.
- 10 Kazimieras Viluckas, som er ejer af lastvognen, var reservechauffør, og Ricardas Lonusas førte køretøjet. Lastvognen var forbundet med en anhænger med køleaggregat, som tilhørte en tredjemand. Denne var lastet med træpaller, som i Travemünde var blevet henført under proceduren for ekstern fællesskabsforsendelse.
- 11 Ved en senere kontrol af lastvognen på motorvejsrastestpladsen Hamburg-Stillhorn West og en efterfølgende undersøgelse på kontrolstationen for containere blev der i anhængerens tag i et hertil indrettet skjulested fundet 2 901 kartoner (580 200 stk.) ufortoldede cigaretter.
- 12 Ved afgiftsavgørelse af 12. august 1998, ændret ved afgørelse af 14. december 1998, afkrævede HZA under henvisning til toldloven de sagsøgte i hovedsagerne betaling af tobaksafgift på 85 347,42 DEM.
- 13 Amtsgericht Hamburg (Tyskland) besluttede ved kendelse af 22. januar 1999, at der ikke skulle rejses tiltale mod føreren og ejeren af lastbilen, under henvisning til, at der ikke forelå bevis for forsæt til afgiftsunddragelse. De sagsøgte gjorde gældende, at cigaretterne uden deres vidende var blevet anbragt i anhængerens tag af tredjemand, inden anhængeren var blevet overgivet dem til lastning. Skjulestedets karakter var ikke egnet til at vække mistanke.

- 14 De sagsøgte i hovedsagen indgav klage over afgiftsavgørelsen, som dog blev forkastet ved to afgørelser af 25. marts og 21. maj 1999. Derimod fik sagsøgerne medhold i den af dem anlagte sag, som førte til annullation af disse afgørelser. Finanzgericht fastslog, at HZA hverken kunne støtte afgiftsavgørelsen på toldkodeksens artikel 202 eller artikel 203.
- 15 HZA har iværksat revisionsanke under anbringende af, at der er sket tilsidesættelse af forbundslovgivningen på grund af urigtig anvendelse af Zollverordnungs § 8, stk. 2.
- 16 Bundesfinanzhof har udtalt, at sagens afgørelse afhænger af besvarelsen af spørgsmålet, om de litauiske statsborgere skal anses for personer, der som angivet i toldkodeksens artikel 202 på ikke forskriftsmæssig måde har indført varen til Fællesskabets toldområde, og derfor må anses for debitorer for toldskylden.
- 17 Da der består tvivl om fortolkningen af toldkodeksens artikel 202, stk. 1, litra a), og stk. 3, første led, sammenholdt med artikel 4, nr. 19, og artikel 40, har Bundesfinanzhof besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal toldkodeksens artikel 4, nr. 19, fortolkes således, at der i underretningen til toldmyndighederne om, at de til Fællesskabets toldområde indførte varer befinder sig på et bestemt sted, udtrykkeligt skal angives skjulte eller ved særligt konstruerede indretninger hemmeligholdte varer? [sag C-238/02 og sag C-246/02]

2) Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende:

Skal toldkodeksens artikel 40 fortolkes således, at denne underretning også skal foretages af en lastbilchauffør, som ikke havde og heller ikke burde have haft kendskab til de i lastbilen skjulte eller hemmeligholdte varer? [sag C-246/02]

eller

skal toldkodeksens artikel 40 fortolkes således, at denne underretning også skal foretages af en lastbilchauffør eller en hermed ligeberettiget reservechauffør, som ikke havde og heller ikke burde have haft kendskab til de i lastbilen skjulte eller hemmeligholdte varer? [sag C-238/02]

3) Såfremt det andet spørgsmål besvares bekræftende:

Har det for spørgsmålet om, hvem der er debitor i henhold til toldkodeksens artikel 202, stk. 3, første led, betydning, hvem der reelt har foretaget den (ufuldstændige) underretning? [sag C-238/02].«

De præjudicielle spørgsmål

- 18 Med de to første spørgsmål, som besvares under ét, ønsker Bundesfinanzhof nærmere bestemt oplyst, om frembydelse for toldvæsenet af varer indført til Fællesskabet i toldkodeksens artikel 4, nr. 19's forstand omfatter varer, som er skjult i et hertil indrettet skjulested, og om pligten til frembydelse af varerne som omhandlet i toldkodeksens artikel 38, således som det er bestemt i toldkodeksens artikel 40, også påhviler førerne af en lastvogn, som har indført varerne, selv om de var blevet skjult i køretøjet uden deres vidende.
- 19 Kommissionen har anført, at toldkodeksens artikel 38 præciserer, at varer, der føres ind i Fællesskabets toldområde, af den person, der foretager denne indførsel, omgående skal befordres til det af toldmyndighederne anviste toldsted eller til et andet af disse myndigheder anvist eller godkendt sted, uden at der sondres mellem skjulte eller hemmeligholdte varer og varer, der ikke er det.
- 20 Kommissionen har videre anført, at et af formålene med toldkodeksens artikel 4, nr. 19, artikel 40 og artikel 202 er at pålægge personer, som indfører et transportmiddel, der kan indeholde varer, til Fællesskabets toldområde, et særligt ansvar. Følgelig skal artikel 4, nr. 19, fortolkes således, at der i underretningen til toldmyndighederne skal nævnes alle varer, der indføres til nævnte område, og følgelig også skjulte eller hemmeligholdte varer. Således skulle de skjulte cigaretter have været deklareret til toldmyndighederne.
- 21 Kommissionen har endelig gjort gældende, at ikke kun personer, som fører køretøjet på det tidspunkt, hvor Fællesskabets eksterne grænse krydses, skal anses

for personer, der indfører varer i et køretøj, men også enhver person, der er til stede i køretøjet, og som ligeledes har til opgave at føre køretøjet.

- 22 Det fremgår klart af ordlyden og opbygningen af toldkodeksens artikel 4, nr. 19, artikel 38, stk. 1, og artikel 40, at enhver vare, som indføres til Fællesskabets toldområde, skal frembydes for toldvæsenet. Den omstændighed, at visse varer er skjult i et skjulested i det køretøj, som de transporteres i, bevirker ikke, at de fritages for denne forpligtelse.
- 23 Det fremgår bl.a. af selve ordlyden af toldkodeksens artikel 40, at hvis varerne indføres i et køretøj, er de personer, der skal frembyde dem, de personer, som har varerne i deres besiddelse på tidspunktet for indførslen og navnlig førerne, både den chauffør, der fører bilen og, hvis han er til stede i køretøjet, chaufførens assistent eller afløser. Den pligt til at frembyde varerne, som påhviler førerne, omfatter ligeledes en anden person, der er til stede i køretøjet, hvis det godtgøres, at denne person havde et ansvar for indførslen af varerne.
- 24 De to første præjudicielle spørgsmål skal derfor besvares med, at frembydelse for toldvæsenet af varer indført til Fællesskabet i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i toldkodeksens artikel 4, nr. 19, omfatter alle varer, som er skjult i et hertil indrettet skjulested, og at pligten til frembydelse af varerne som omhandlet i toldkodeksens artikel 38, således som det er bestemt i toldkodeksens artikel 40, også påhviler en lastvogns fører og reservefører, som har indført varerne, selv om de var blevet skjult i køretøjet uden deres vidende.

- 25 Med det tredje spørgsmål ønsker Bundesfinanzhof nærmere bestemt at få oplyst, om en person, som har indført varer til Fællesskabets toldområde uden at nævne dem i underretningen ved frembydelse for toldvæsenet, kan anses for debitor i toldkodeksens artikel 202, stk. 3, første leds forstand.
- 26 Kommissionen har gjort gældende, at debitor i sidstnævnte bestemmelses forstand normalt er den person, der har indført varerne, og som indgiver en ufuldstændig underretning ved frembydelse af varerne for toldvæsenet, medmindre denne person, således som det er tilfældet i hovedsagen, er undergivet en anden persons instrukser, og denne anden person befinder sig i det samme køretøj.
- 27 I henhold til toldkodeksens artikel 202, stk. 3, første led, er debitoren den person, der på ikke forskriftsmæssig måde har indført den pågældende vare.
- 28 Således som det blev bemærket ved besvarelsen af de to første spørgsmål, anses indførsel for ikke forskriftsmæssig, når en vare, selv om den er skjult i et køretøj uden førerens vidende, ikke har været omfattet af denne persons underretning ved frembydelse for toldvæsenet.
- 29 Selv om andre personer kan anses for debitorer for de samme varer i medfør af de andre led i toldkodeksens artikel 202, stk. 3, forbliver den person, som faktisk har indført varerne uden at frembyde dem, følgelig debitor i medfør af dette stykkes første led.

- 30 Det tredje spørgsmål skal derfor besvares således, at den person, som har indført varer til Fællesskabets toldområde uden at nævne dem i underretningen ved frembydelse for toldvæsenet, er debitor i toldkodeksens artikel 202, stk. 3, første leds forstand.

Sagsomkostningerne

- 31 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Bundesfinanzhof ved kendelser af 7. maj 2002, for ret:

- 1) Frembydelse for toldvæsenet af varer indført til Fællesskabet i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 4, nr. 19, i Rådets forordning (EØF)

nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks, omfatter alle varer, som er skjult i et hertil indrettet skjulested. Pligten til frembydelse af varerne som omhandlet i toldkodeksens artikel 38, således som det er bestemt i toldkodeksens artikel 40, påhviler også en lastvogns fører og reservefører, som har indført varerne, selv om de var blevet skjult i køretøjet uden deres vidende.

- 2) Den person, som har indført varer til Fællesskabets toldområde uden at nævne dem i underretningen ved frembydelse for toldvæsenet, er debitor i EF-toldkodeksens artikel 202, stk. 3, første leds forstand.

Cunha Rodrigues

Puissochet

Macken

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 4. marts 2004.

R. Grass

J.N. Cunha Rodrigues

Justitssekretær

Formand for Fjerde Afdeling